

Madarak és fák napjára.

Irta: *Strohmayerné Köhalmi Julia.*

Személyek: 4 fiú, 4 leány, tündérek, manók.

Szín: erdei tisztás, háttér fás, bokros, hogy a tündérek elbujhassanak.

I. JELENET.

A kis társaság énekszóval jön. Élelmi kosarakkal felszerelve. Fiúk, lányok 10–10 év körüliek. Ének pattogós ütemű: 2 hangra:

Menjünk ki a mezőre, már illatos szép zöld a rét.
Víg kacajunk visszhangja most szálljon szerteszét stb.

Irén: Jaj de csodás, jaj de szép ez a táj (körülnéz).

Pista: Ilyen szép vidéket az Isten csak jó kedvében teremthet.

Klári: Magyarországnak minden, de minden tája ilyen szép, ilyen csodás.

Misi: Tanulság, hogy egész Magyarországot a jó Isten jókedvében teremtette.

Gizi: De abban ám! Még a nóta is azt mondja:

Ha a föld Isten kalapja,
Ugy hazánk a bokréta rajta.

Péter: Gizike! Gizike, azt a mindenit neki, reád egészen jó hatással van a környék-változás. Mert ahogy a rossz nyelvek mesélik, az iskolában ne adj Isten, hogy tudnál mondani egy sor verset is úgy, ahogy kell.

Gizi (hangosan): Igazán, Péter milyen vagy! Csúfolkodsz...

Vili: Péter ezt is szeretetből teszi, hidd el.

Zsuzsi: Félre a durcáskodással hékás, békülj ki velem. (Kezet fognak.) Inkább keressünk egy jó helyet az egész napi táborozáshoz.

Gizi: Na jól van, megbocsájtok. Szent a béke.

Pista: Mert hölgyeim és uraim, addig innen nem lesz hazamenetel, míg Nap őfelsége búcsúcsókot nem int nekünk onnan az ég aljáról.

Klári: Én pedig még akkor se megyek haza.

Misi: Nem? Hisz te egy gyáva nyúl szívű leány vagy csak. Félnél az esti szürkületben, hogy megesznek a „bagók.”

Klári: Én most nem viccelek. Én nem megyek el addig ebből a csodaszép erdőből, amíg... (elhallgat.)

Mind: Na, de titokzatos vagy.

Peti: Mondd már az Isten áldjon meg.

Klári: Én addig el nem megyek ebből az erdőből, amíg nem látom a gombák alól előjönni a törpéket, míg nem hallok beszélgetni a virágokat.

Misi (Klári fejéhez kap): Klárikám, elment a kis e...

Klári: Nem ment el az eszem, ne félj. Én hiszek a mesékben. Hiszem, hogy az erdő él. A virágok, madarak, bogarak megértik egymás beszédét.

Zsuzsi: Igazad van, Klári. Én is hiszem, hogy az erdő él. Él, nemcsak a mesékben, hanem a valóságban is.

Péter: Ne legyetek olyan nagy gyerekek, hisz már nem vagytok óvodás, pólyás babák. Amíg kicsi voltam, én is elhittem és szerettem hallgatni, hogy egyszer volt, hol nem volt.

Vili: Volt egyszer egy nagy erdő. Abban laktak a manók, meg a törpék. Egyszer 4 lány és 4 okos fiú, elment abba az erdőbe Madarak és fák napját ünnepelni.

Péter: Majd én folytatom. Hát ahogy az erdő tisztásán álomba szenderült a játékban kifáradt kis társaság, uramfia, a gombák alól innen is, onnan is hipp-hopp sereglük a sok törpe manó, virágkisasszonykák stb... stb... Így volt, mese volt, aki nem hiszi, járjon utánam, haha...

Pista: Barátaim, hiába komédiáztok, nincs igazatok. Maradjatok meg csak ti is, szép mesékben hívó gyermekeknek. Addig boldogok lesztek. Az én jó édesapám szavait mondom most nektek, úgy, ahogy tőle hallottam: Nagy testvéreimnek mondta egyszer és én soha el nem felejttem: „Az élet bajaiban, gondjaiban édes gyerekeim menjetek vissza, ha csak egy-két pillanatra is, a mesékben hívó gyermekkorotokba.”

Gizi: A kutyafáját neki, vénasszonyomódra tere-ferélni jöttünk ide, vagy énekekkel, dallal, játékkal, vidámsággal, mosollyal, az egész természetet magunkhoz ölelő karokkal, „Madarak és fák napját” ünnepelni.

Péter: Végre egy okos lány.

Vili: Ugy van, éljen!

Juci: Madarak és fák napját jöttünk ünnepelni. Gondolom, ez a hely éppen megfelelne az urak és hölgyek szájaízének.

Péter (a földig hajol): Majd mindjárt megkóstolom. Ham, ham — (nyel nagyokat.) Nem is olyan rossz.

Klári: Péter, te olyan komolytalan vagy.

Péter: Majd ecetet iszom, hogy savanyú képet tudjak vágni és Klárika szentem tetszését talán úgy megnyerem. Vagy óh, egek ura, változtass át békakirályfivá.

Juci: Jól van Peti, csak bolondozz. Eggyel több vagy kevesebb kerék a fejedben, igazán nem sokat számít.

Mind (nevetnek): Ez jó mondás volt.

Misi: Ennyi erővel már igazán lerakhattuk volna elemőzések csomagjainkat. Telepedjünk itt le. Péter, a földköstölő, jónak ítélte e helyet (letelepednek.)

Gizi: Igen, ez nagyon kedves hely. Itt ez a szép nagy fa. Ez hűs árnyékot ad majd az égető nap ellen.

Pista: Ott egy patak csörgedez. Az meg hűs italt ad majd a játékban eltikkadt társaknak. No, meg jó magamnak.

Zsuzsi: Az úrfiak fáramászó tudományukat bemutathatják a sok fa közül bármelyiken.

Vili: A lányok királyi koronát köthetnek e sok-sok szebbnél-szebb virágból a fejünkre. S hogy panaszos ne legyen a korona, (Péter közbevág.)

Péter: Mi férfiak megengedjük, hogy saját kócos fejükre is fonhatnak.

Klári (egy nagy gombát vesz észre): Nézzétek gyerekek, milyen óriási gomba (közel megy.) Én még ilyen nagy gombát soha életemben nem láttam.

Péter: Vigyázz! egy tündérkirályfi rögvest kiugrik alóla, elkap és hipp-hopp, meseországban leszel.

Juci: A bolondozás helyett inkább együnk.

Péter: Ismét egy okos szót hallok. Hozzá még egy leánytól...

Gizi: Juci szavára az én gyomrom is jelentkezik (csomagjaikat bontogatják, jóízűen esznek.)

Klári: De csendben vagytok.

Pista: Magyar ember evés közben nem beszél.

Vili: Két órán át gyalogoltunk, míg ideértünk. Nem csoda, ha megéhezünk.

Péter: A kirándulásban főleg az a jó, hogy sokat lehet enni (tömi a fejét.)

Pista: Ha van mit.

Klári: Az én édesanyám is, a tietek is gondoskodott róla, amint látom, hogy legyen mit.

Misi: Jaj, ha ezt mind meg kell enni, hát megpukkadok.

Juci: Parancsoljatok egy kis jó hamuban sült pogácsát.

Péter (vesz): Köszönjük, megesszük. De az enyémből is vegyetek. (kínálja.)

Zsuzsi: Péter, te egész jó pofa vagy.

Péter: Hű-ha, hátha még versben beszélnek.

Mind: Beszélj!

Péter (torkát köszörüli): Hát, hogy is kezdjem na.

Itt az étel egyetek.

Ide teszem vegyetek. — Majd máskor többet.

Mind (nevetnek): Éljen Péter, a költő.

Vili: Jaj, de jó laktam.

Gizi: Jó is lesz abbahagyni az evést, mert van egy közmondás, amely azt mondja, hogy:

Mind: Jóból is megárt a sok. (Összecsomagolnak.)

Klári: Jót fog tenni ezután a lakmározás után egy kis játék, egy kis futás.

Gizi: A csomagokat egy helyre tegyük.

Péter: Játék után elvonulok tőletek egy kietlen helyre, leverem a sátramát és Robinsonnak fogom magam érezni.

Juci: Mi van veled ma, Péter? Hetvenhét ördög bújt beléd?

Péter: Eggyel több, de nem baj. Jó kedvem van; „Madarak és fák napját ünnepelem.“ Gyerekek, szót fogadtok nekem?

Misi: Most az egyszer igen.

Péter: Akkor... Játékra fel!

II. JELENET.

(Egyszerre felugranak, távolabb egy nagyobb tisztáson játszanak. Halkan hallatszik az ének, „Beültetem kis kertemet a tavasszal.“ Majd — hátulsó pár előre fuss. — Ez alatt a gombák mögüli bokorból egy királyfi jön elő bíbor palástban, két kis szolgájával.)

Királyfi: Hallottátok édes szolgálaim a gyerekek beszédét?

II. szolga: Igen, felséges királyunk.

Királyfi: Hát én azt mondom, teljesüljön annak a kislánynak a kívánsága. Menjetek és csengessétek össze az összes otthonlévőket. Virágkisasszonyok, kik otthon vannak, Manó úrfiak és törpék, mind, mind legszebb ruhájukba öltözenek és jelenjenek meg királyi személyem előtt. Induljatok.

I. szolga: Felség, a hóvirágot is említetted.

II. szolga: Az már álomországba utazott és...

Királyfi: Ne feleseljete, parancs, parancs.

I. szolga: Igenis.

II. szolga: Már itt se vagyunk (el.)

Királyfi: Igaza volt annak a Pista gyerekeknek. Boldogok, akik hisznek a mesékben. Minden ember szeretné, ha az élete egy szép mese lenne. Hisz akadnak, akiknek az élete szép meseként irattatott meg. Ezek a boldog emberek. De nem lehet mindenki boldog... Itt közöttünk is mennyi a széthúzás, a háborúskodás. De nem folytatom tovább, még valaki meghallja gyengeségünket és ránk támad. Háborús világot élünk... No, megyek is, megnézem a mozgósított regimentemet... (el.)

III. JELENET.

(A gyerekek jönnek vissza a játékból. Az ének pattog, mosoly minden arcon.) Árnyas erdőben szeretnék élni nyáron at. — Péter kezével dirigál, katonásan sorakoznak, majd egyszerre leülnek.

Gáfi: De jó volt. Mondhatom, itt kinn sokkal jobbízű a játék is, mint otthon.

Misi: Az Istent dícsérő madárdal úgy hat a szívemre, lelkemre, hogy, ha hiszitek, ha nem, játék helyett kedvem lett volna letérdelnem és imádságos ajakkal hálát adni Istennek, hogy madarat, fát, virágot adott, örömünkre, életünk szebbé tételére.

Juci: Csodálatos az Isten jósága, bölcsesége.

Péter: Igen. Az elvetett kis mag, emberi ésszel meg nem magyarázhatnám kicsirázik, növekedik és lesz belőle illatozó virág, gyümölcsöt termő fa. És úgy gondolom, ezek a kis virágok, azok a nagy fák hálaként Isten iránt szeretnének olyan nagyra nőni, hogy szirmaikkal, leveleikkel megcirógathatnák, megsimogathatnák az eget.

Klári: Az illatozó virágból köthetünk csokrot az édesanyánknak.

Péter: Vihetünk pár szálát Isten oltárára, hálaként hozzánkvaló jóságáért.

Vili: A gyümölcsöt ehetjük jó étvággal, a diót ropogtathatja felnőtt és gyermek mókus módjára.

Zsuzsi: Ehetünk gyümölcsöt, de csak úgy, ha Isten kis szárnyas csapata hozzásegít.

Pista: Én multkor érdekes jelenetnek voltam szemtanúja. Egy kis cinke — kicsitér-kicsitér — kiabálással méltatlankodott a fán. Egyszeresak elhallgatott. Szinte láttam, hogy a szemei kétszerakkorák lettek, mint eredetileg. Hát uramfia! Egy nagy szőrös hernyó éktelenkedett előtte. Egyél meg, ha mersz, mondta a rút sok kárt okozó féreg. Jaj Istenem, mi lesz itt, kíváncsiskodtam.

Mind: Gyorsabban mond.

Pista: A kis cinke nem ijedt meg.

Klári: Mit csinált?

Pista: Mit? Ő nem kezd ki olyan csúf szörnyeteggel. Elszaladt kakukk urfiért. Jött az menten és hamm... egy pillanat ezredrésze alatt bekapott, és lenyelte.

Gizi: A madarak úgy értenek egymás nyelvén, mint az emberek.

Péter: A rigó beszédét én is értem. Folyton a bírót szidja. Azt mondja: Huncut a bíró, huncut a bíró... Egy másik madárka meg azt mondja: Doktor igyál, doktor igyál...

Vili: Ej de jó hogy említet az ivászatot, majdnem szomjan halok.

Gizi: Ki vagy melegedve, ne igyál.

Péter: Ilyen esetben szót kell fogadni, ha mindjárt csak egy leány is a figyelmeztető.

Zsuzsi: Az édesanyja se engedte volna inni.

Vili: Mert nekem igen jó édesanyám van. Viszek is neki olyan szép csokrot, hogy örömeben pirosra csókolja a ragyás képemet.

Klári: Mivel Robinson úr sátora ma nem készül el, a nap pedig igen melegen szeret bennünket, ajánlom, pihenjünk egy jó nagyot ott, a fa hús árnyékában. (Lefeküsznek, fejük alá tesszik a kezüket.)

Misi: Jó is lesz egy kis lustálkodás.

Gizi: Énekeljünk valami szépet.

Péter: Engedjétek meg, hogy elénekeljem nektek szóló-

ban. (megszólal a kakukk.) A mindenit ennek a madárnak. Hát gondolatolvasó ez? Teremtücskömre, nem... a becsületszavamra mondom nektek, azt akartam mondani, élénekelem nektek a kakukk dalát.

Vili: Várj egy kicsit Petikém! Előbb megkérdezem kakukk bácsitól, a jóstól, hogy meddig élek. (A kakukk 8-at jósol.)

Juci: Hát ez babona Vili.

Pista: Csak 8 évet engedélyezett a számodra.

Péter: Ne sírj pajtás! Hallgasd meg a dalmot és vigasztalódj: (énekel.)

Kakukk, kakukk meddig élek?

Csak sokat mondj, arra kérlek.

Kakukk, kakukk 70—80 jól van.

Kakukk jól van! Jól van.

Nelli: Köszönöm pajtás, már egészen megvigasztalódtam.

Klári: Gyerekek, én egészen elálmosodtam. Ez az ózondús levegő! (Nagyot lélezkzik.)

Misi: Szunyókáljunk egy kicsit.

Zsuzsi: Majd én álomba ringatlak benneteket.

Tücsök koma szóljon az álomba ringató szép nóta.

(v. más.) (Az ének elhalkul, elaludt a kis csapat.)

IV. JELENET.

Bokrok mögül, fák mögül törpék, manók, virágjelmezbe öltözött tündérek jönnek elő, élükön a királyfival. Az alvó gyerekek fölött megállnak. Virágkoszorúk, csokrok, virágkosarak a kézben, törpék, manók, csengetyűkkel.

Királyfi: Nézzétek hű alattvalóim, ezek számára varázsljátok ide virágország, meseország szépségét, gyönyörét.

Egy virágtündér: Felség, nem jelenhettünk meg mind színed előtt, mert ma sok-sok helyen ünneplik a madarak, virágok és fák ünnepét. A testvérkéim így megosztva, más-más helyen szerepelnek. Mi, akik idejöttünk, azon leszünk, hogy ezek a jó gyermekek kellemes és felejthetetlen emlékekkel távozzanak innen.

Tavaszi tündére: Sok gyermek arra kíváncsi, miként lesz a zord tél után tavasz. Én a tavasz tündére, télapó rettegett elensége, mackó bácsi dédelgetett kedvence, röviden elmondom.

I. Manó: Szeretnek téged nagyon sokan. A sokféle árnyalatban pompázó zöld ruhádat sokan megdicsérik.

Tavaszi tündére: Isten akaratára, kezemmel végig simogatom a lombtalan fákat. Csókot lehelek az alvó kis virág testvérekre. Simogatásomra rügy fakad, bimbó pattan és télapó durcás arccal a hetedik határból alig hallhatóan suttogja maga elé, — hiába, legszebb évszak a tavasz.

Hóvirág: Szereteted első csókjára én ébredek fel. En, akit Isten a paradicsomból kiűzött embernek, Évának a megvigasztalására teremtettem.

Királyfi: Mondd csak virágszálam, mondd csak el miként lettél a semmiből?

Hóvirág: Jól mondod felség, a semmiből lettem. Mert amikor összeleink kiűzettek a paradicsom kertjéből, a föld kopár volt. Éva sírva emelte fel könnyes tekintetét az égre. Atyám, de megbüntettél, legalább erre a sötét földre egy szál fehér virágot engedtéél volna magammal hozni a paradicsomból.

Egy manó: De érdekes.

Hóvirág: Isten megkönyörült Éván. A sötét éjszakában sűrűn kezdett hullani a fehér hó. Éva örömmel fogta fel a tenyerében, de a fehérség elolvadt. Sírt még keservesebben. Uram, semmit adtál.

Egy virág: De Isten jósága megkönyörült Éván?

Hóvirág: Igen. Éva könnyei a bánat könnyei voltak. Isten jósága csodát tett. A földre hullott hó virággá változott.

Egy manó: Az Isten nagyon jó!

Hóvirág: Példakép vagyok én. A zöld levelem intette Évát, hogy reméljen, reméljen és bízson Istenben, mert ha a lelke olyan fehér lesz, mint ennek a kicsi hóvirágnak a szirma, megnyílik újra az Isten országa.

Erdő tündére: Ennek a kis virágnak és sok-sok társának én adok otthont az erdőben.

Egy manó: Téged is. sokan szeretnek.

Erdő tündére: Nélkülem nem lenne élet a földön. Testvéreim, el tudtok-e képzelni gyerekszületést, emberhalált bölcső és koporsó nélkül? Meleg szobát, úszó bárkát fa nélkül?

Királyfi: Valóban, te az Isten legnagyobb ajándéka vagy.

Egy törpe: Szép is az erdő mindig. Télen, amikor a fehér hótakaró alatt álmodik az élet.

Egy törpe: Nyáron, amikor a szamócazó gyerek, mackó, őz, ember, állat dícséri Isten jóságát.

Egy törpe: Összel, amikor a nap búcsúsugaraiban a lehulló falevél nem halált jelent és elmúlást, hanem szórakozási időt az eljövendő szép tavaszig.

Egy törpe: Tavaszig, amikor a visszajött énekes madársereg szünni nem akaró himnuszt zeng az egek Urának. Madárfészek, kis ibolya, nyíló virág, édes illat, ez mind-mind az erdőben található.

Erdő tündére: Hálásak is a gyerekek. Olyan kedvesen énekelik

Akkor szép az erdő stb.

De akkor vagyok a legboldogabb, mikor vidám gyerekkacaj ujjongása zavar. Egyik kiáltja, nini, hóvirág!

Egy tündér: A másik tözike, kököresin.

Gyöngyvirág tündér: Majd később a lelkem melengető kis dal:

Csingilingi gyöngyvirág...

(Erre a kis dalra 6 gyöngyvirág tündér táncot lejt. A táncba

belekapcsolódik tetszés szerint törpe, manó, akik apró csengővel kísérik a dalt, a táncot. A tündérek a kosarakból virágesőt hintenek az alvó gyermekekre, koszorút tesznek a fejükre virágból és virágcsokrokat tesznek melléjük, és csókot lehelnek az alvók homlokára.)

Királyfi: (a tánc bevégezte után.)

Isten, Te fentről nézed szép ünnepünk,
Adj egy olyan szívet nekünk,
Mely világgá dobantja e szent ígét:
Madarak és fák napján, csak jót tégy.
Jót tegyetek gyerekek madárral, virággal,
Gyümölcsöt adó, virágzó szép fával.
Jó gyermek, azt soha el ne feledd,
Madár, virág és fa érted teremtetett.

(Az utolsó két sort együtt mondják mind.)

Jó gyermek azt soha el ne feledd,
Madár, virág és fa érted teremtetett.

Erdő tündére: Szeresse mindenki és becsülje meg a fát, Isten adományát.

Egy virágtündér: Szeresse mindenki és becsülje meg a virágot, Isten csodás adományát, melyet az élet szebbé tételére teremtetett.

Királyfi: Szeresse és becsülje meg a madarat, Isten szarvas kis csapatát, mely a fák megmentőinek és a föld hasznatadóinak teremtetett. Mondd el, édes kis szolgám, a te kis versikédet:

Ne szedj fészket nem jó lesz,
Ha madár nincs, hernyó lesz
Ha hernyó lesz, nincs gyümölcs.
Jó kis madár te csak költs.

Királyfi: Édes kis alattvalóim, a nap búcsúzni készül az ég alján. Búcsúzzunk el mi is ezektől a jó gyermekektől. Remélem, kedves emlékként viszik magukkal az itt látottakat és hallottakat.

(Felsorakoznak, a királyfival az élen énekszóra, csengetyű kísérettel elvonulnak. A királyfi Klárit homlokon csókolja.)

V. JELENET.

A gyerekek felébrednek. Szemeiket dörzsölik. A virágokat nézik, csodálkozva néznek egymásra.

Klári: Álom volt, vagy valóság?

Misi: Ez egy földreszállt csoda!

Péter: Ez hihetetlen. És mégis igaz.

Gizi: Soha ilyen álmom még nem volt.

Juci: Ez nem álom volt. Itt a kézzelfogható bizonyíték. Ez a sok szép erdei és kerti virág.

Pista: Hát igen a mese, Klári tiszteletére, valósággá lett.

Péter: Valóságos virágcső zúdult rám és nem bírtam a szemeimet felnyitni. Nem bírtam megszólalni.

Klári: Istenem, de szép volt. Minden mozdulatukat látom, ha lehunyom a szemem.

Pista: Minden szavuk a szívembe, lelkembe vésődött.

Mind: Nekünk is.

Pista: Hogy is mondta a királyi fenség.

Mind:

Jó gyermek azt soha el ne feledd,

Madár, virág és fa érted teremtetett.

Péter: Tehát értem is, (mutat) érted is, mindannyiunkért. Én meg is fogadom ezennel esküvel, hogy madár és fa az én részemről csak szeretetben és jó elbánásban részesül.

Mind: Mi is ezt fogadjuk.

Misi: Én pedig még azt is hozzáfűzöm, hogy lefekvéskor egy imát mondok Istenhez hálaért, hogy madarat és fát teremtetett a mi kedvünkre, örömünkre.

Mind: Ezt is megteesszük mi is.

Vili: Elszállt egy szép nap.

Gizi: A kis madarak fészükre sietnek és jó szívvel mondják el esti imájukat.

Juci: Mi is szépen hazafelé indulhatunk.

Klári: Ebből a sok szép virágból viszünk Szűz Máriának, is, meg a kis Jézuskának is. Eppen a templom előtt megyünk el.

Zsuzsi: Letérdelünk az oltár előtt és hálátelt szívvel mondunk köszönetet ezért a szép napért.

Péter: Madarak és fák napja 1942-ben.

Vili: Nem a fába vesszük be bicskával ennek a felejtethetetlen Madarak és fák napjának a dátumát, hanem ide, a szívünkbe.

Pista: Onnan aztán az idő vasfoga sem fogja lekoptatni.

Misi: Mesebeli virágcsokrot viszek az édesanyámnak.

Klári: Én is.

Mind: Én is. Én is.

Klári: Majd elmesélem neki, hogy nem minden mese, mese. Van olyan mese is, amely valósággá válik... (távolból harang szava hallik.)

Mind (keresztet vetnek): Dícsértessék a Jézus Krisztus. Legyen áldott az Isten szent neve.

Péter: Búcsúként, imaként énekeljük el az én legkedvesebb dalomat, melyre az édesanyám tanított:

Megcsendül a messze elhallatszó

Hívogató estéli harangszó stb.

VÉGE.